

Simona Zemanová

Deminutivní sufixace ve španělštině

Posudek vedoucí bakalářské práce

Simona Zemanová si za téma své práce zvolila deminutivní sufixaci ve španělštině. Konkrétně se věnuje nejrozšířenějšímu sufixu *-ito* a zaměřuje se především na způsoby, jakými čeština překládá španělské zdobněliny. Členění práce odpovídá obvyklému úzu, nejprve autorka představuje teoretická východiska svého zkoumání a cíle práce, těžištěm jsou korpusové analýzy provedené v korpusu InterCorp, jejichž výsledky jsou přehledně shrnuty v relativně rozsáhlém závěru.

V úvodních kapitolách se autorka věnuje deminutivní sufixaci jako takové a popisuje distribuci jednotlivých sufixů v češtině a ve španělštině. Přestože tato část není co do počtu stran příliš rozsáhlá, informace, jež autorka podává, jsou vyčerpávající a přehledně uspořádané. Chtěla bych na tomto místě vyzdvihnout zejména schopnost kombinovat poznatky z různých zdrojů a vzájemně je porovnávat.

Je dále pozoruhodné, že se autorka v teoretické části neomezila jen na popis formální stránky českých a španělských zdobnělin, ale nastiňuje zde i jejich možné funkce. Toto téma, které má přesah do oblasti pragmatiky a pro studenta bakalářského studia je velmi obtížné, je zpracováno také velmi dobře a bez nemístného zjednodušování. Autorka některých zde nastolených obecných úvah využívá i v závěru práce, kde se věnuje možným důvodům, pro které byl v češtině volen ke španělské zdobnělině nedeminutivní protějšek.

Praktická část práce má hned několik nesporných kvalit. Na prvním místě musím zmínit autorčinu schopnost práce s jazykovými korpusy. Autorka využívá při vyhledávání španělských deminutiv funkce tagování, přičemž si je však velmi dobře vědoma její možné nespolehlivosti. Veškeré získané výsledky tedy podrobuje precizní ruční kontrole, která zajišťuje, aby zkoumané konkordance opravdu obsahovaly jen pro autorku relevantní vzorky, a čísla tak nebyla ničím zkreslená. Tato ruční kontrola výsledků je časově velmi náročná (často autorka ručně vyřadila i více než polovinu původních výsledků) a preciznost, s jakou ji autorka prováděla, svědčí o pečlivém a systematickém přístupu k práci a o snaze předat čtenáři zcela přesné výsledky.

Schopnost ručně upravovat získané konkordance zároveň mnohé prozrazuje i o autorčiných lingvistických předpokladech. Přestože dělení výsledků na substantiva,

adjektiva a adverbia se na první pohled může zdát jako triviální, ve skutečnosti představuje často velmi obtížně řešitelný problém (i z toho důvodu, že slovní druh, kterým je konkrétní slovo překládáno, se někdy ve španělštině a češtině neshoduje). Autorka si je všech problematických aspektů vědoma, žádný neponechává stranou a zdůvodňuje všechna svá rozhodnutí. Získané výsledky opět velmi promyšleně třídí z hlediska typu českého překladu. Díky jednotné struktuře všech kapitol jsou tyto analýzy dobře přehledné a je možné jejich výsledky porovnávat. Na závěr jsou výsledky shrnuty v precizně zpracovaných tabulkách.

Závěrečná kapitola shrnuje všechny dílčí poznatky (kterých je vzhledem k charakteru práce relativně mnoho) a snaží se přinést ucelený obrázek českých protějšků španělských deminutiv. Autorka zde dochází k závěru, že zatímco u substantiv je frekvence překladů bez použití českého deminutiva dosti malá, výrazně vyšší je u adjektiv a adverbí. Tímto mimo jiné jasně prokazuje, že původní třídění deminutiv podle slovních druhů, které zvolila, je opodstatněné. Zajímavý je také postřeh, že zejména zdobnělá adjektiva ve španělštině často plní jinou funkci než primární označení „malého množství“. Autorka právě v tomto spatřuje jeden z možných důvodů, proč čeština pro jejich překlad volí jiné prostředky. Jedná se o podnětnou tezi, která prokazuje autorčinu schopnost vidět širší souvislosti dané problematiky. Zároveň musím ocenit i způsob, jímž je formulována. Ten dokazuje, že autorka si je vědoma toho, že pracuje s relativně omezeným počtem výskytů, navíc v žánrově vyhraněném korpusu, a že tedy není možné v této oblasti vyslovovat absolutní soudy.

Zásadní výhrady nemám ani k formální stránce práce, ačkoli zde občas nacházím překlepy a drobné chyby. Rušivě působí pouze uvádění autorů beletrie kurzívou (ta bývá používána pouze u názvů knih).

Náměty k obhajobě:

- a) Zejména u analýzy překladů adjektiv se nabízí otázka, zda je čtyřstupňová typologie (použití deminutiva, bez deminutiva, jiný způsob překladu a nezohledněno) dostačující, neboť výsledky ukazují, že překlad bez použití deminutiva nemusí nutně znamenat, že toto nemělo na českou konstrukci vůbec žádný vliv. Dovede si autorka představit i třídění podrobnější? Jaké problémy by víceúrovňová typologie přinesla při analýze výsledků?
- b) Setkala se autorka s tím, že by frekvence výskytu konkrétních deminutiv byla ovlivněna idiolektem autora románu (případně románem samotným)?

Dá se v případě deminutiv hovořit o jejich rovnoměrném užívání napříč všemi díly, která tvoří součást korpusu (nebo alespoň subkorpusu děl z Latinské Ameriky)?

Celkově hodnotím předkládanou práci jako zdařilou, dle mého názoru bez problémů odpovídá všem požadavkům kladeným na studenty bakalářského studia. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze 6. června 2016

PhDr. Dana Kratochvílová, Ph.D.